

دانشگاه امام حسین (ع)
پژوهشکده علوم انسانی
رشته مدیریت دولتی - گرایش منابع انسانی

پایان نامه فوق لیسانس رهبری انبیا از دیدگاه قرآن کریم

مطالعه موردی: رهبری حضرت نوح (ع)

استاد راهنما دکتر حسن عابدی جعفری

استادان مشاور دکتر سید عبدالرضا حسینی، علیرضا حلم زاده

به کوشش محمدعلی صادقی

۱۳۷۶

مقدمه

رهبری در شمار اموری است که دنیای امروز سخت بدان نیازمند است و به همین دلیل در باره رهبری و مقولات آن پژوهشهای بسیاری انجام شده و کتابها و مقالات فراوانی نگارش یافته است؛ با این همه در زمینه رهبری انبیا بویژه رهبری

حضرت نوح(ع) پژوهش خاصی نشده است. اینجانب بنا به علاقه شخصی و رشته تحصیلی و با توجه به سفارش بزرگان و علما، مبنی بر اینکه قرآن را در عرصه پژوهشها و مطالعات دانشگاهی وارد کنید؛ به قرآن رجوع کنید و با قرآن زندگی کنید، بر آن شدم تا با استفاده از قرآن کریم، رهبری یکی از پیامبران بزرگ را بررسی کنم؛ همانگونه که محققان دیگر به سراغ کتاب تکوین رفته و کوشیده‌اند تا قانونمندیهای آن را کشف، ارائه و از آن بهره برداری کنند.

قرآن کریم در باره بیست و شش پیامبر با نام، سخن گفته و از بین آنها پنج پیامبر بزرگوار را اولوالعزم دانسته است که این پیامبران به مثابه قله‌های رفیع نبوت هستند. این پژوهش عهده‌دار بررسی رهبری نخستین پیامبر اولوالعزم، اکبر الانبیاء و شیخ المرسلین، حضرت نوح(علیه السلام) است.

پژوهش در این قلمرو، کاری جدید و بدون الگوی پیشین است و از این رو خالی از اشکال نخواهد بود. عنایت اهل نظر و تذکار آنان، کژیها و کاستیها را از دامن این پژوهش خواهد زدود.

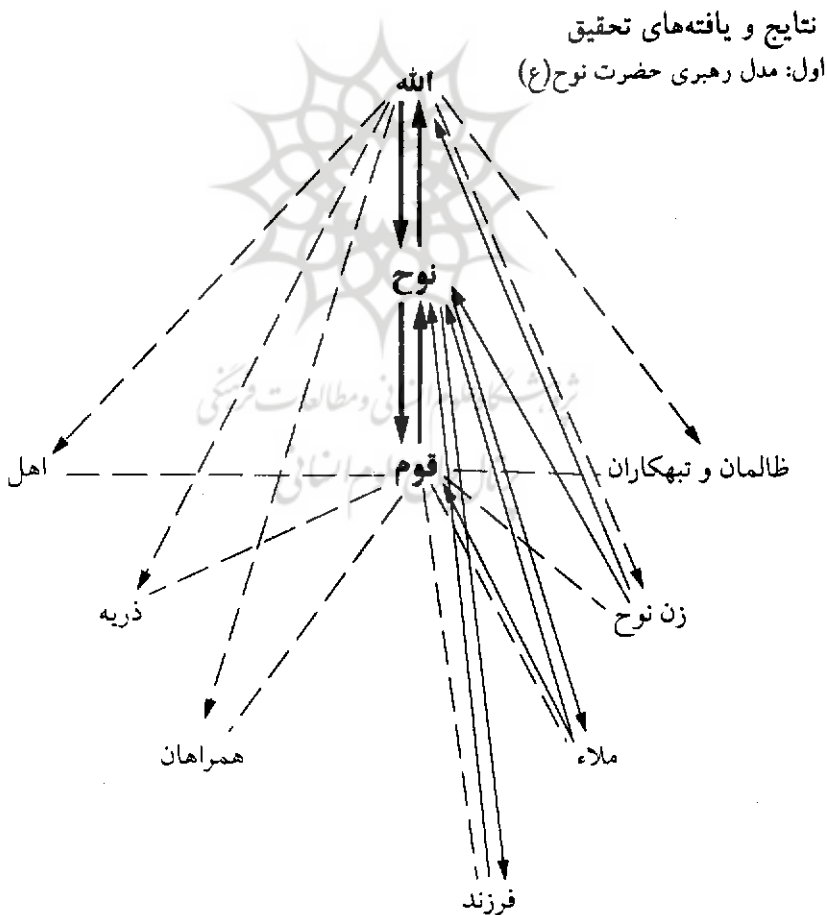
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

روش

این تحقیق با اشاره به رویکردهای متخلف، رویکرد جدید (رهبری شناسی) را معرفی کرده، و شیوه و چگونگی ورود به بحث و چگونگی نگرش به موضوع در این رویکرد توضیح داده شده است. بیشتر این نکته دنبال شده است که عناصر و ارکان اصلی و سرانجام، مدل رهبری حضرت نوح(علیه السلام) و فرایند رهبری از آیات مربوط به حضرت نوح(علیه السلام) به دست آید.

به این منظور با جمع آوری اطلاعات و آیات قرآنی و تنظیم و تدوین آنها بر حسب ترتیب سوره‌ها در قرآن مجید، مباحث بر حسب وقوع حوادث تاریخی (قبل از طوفان، هنگام طوفان، پس از طوفان و عبرتگیری) موضوع بندی شده است. شایان ذکر است که در لیست کردن آیات دسته بندی شده، نکات زیر لحاظ شده است:

- ۱- مجموعه بودن هر دسته از آیات
 - ۲- سیر قرآنی هر مجموعه
 - ۳- پویایی بحث از آغاز تا انجام
- پس از موضوع بندی آیات، رابطه‌ها و ارتباط بین عناصر و ارکان اصلی را بازشناخته‌ایم. این ارتباط از مهمترین ارتباط و به ترتیب از بالا به پایین، که همانا ارتباط الله با نوح (ع) است، آورده شده است.

توضیح مدل

۱:

نشانه فوق، ارتباط مستقیم، و شامل ارتباط الله با نوح و نوح با الله و نوح با قوم و قوم با نوح است.

۲:

نشانه فوق، ارتباط مستقیم، و شامل ارتباط نوح با فرزند، ملأ و همسر و فرزند، ملأ و همسر با نوح است.

۳:

نشانه فوق، ارتباط غیر مستقیم را نشان می دهد که شامل ارتباط الله با اهل، ذریه، همراهان و ظالمان و زن نوح و همچنین ارتباط زن نوح با خداوند است.

۴:

نشانه فوق، زیر مجموعه است، شامل اهل، ذریه، همراهان، فرزند، ملأ، زن نوح و ظالمان

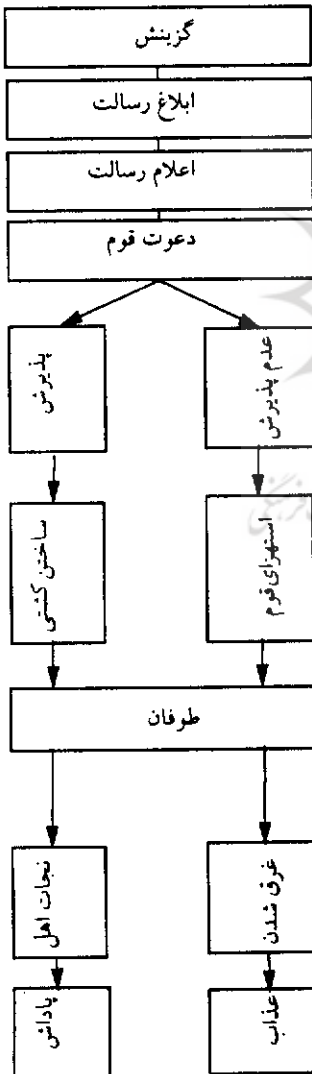
پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

دو نکته قابل توجه:

۱- تمامی ۱۲۸ آیه‌ای که مربوط به حضرت نوح (ع) است، مسائل دوران نهضت را از آغاز تا پایان بیان می‌کند.

۲- وضعیت مخاطب در ارتباطات

دوم- فرایند رهبری حضرت نوح

سوم - تحلیل ارکان و روابط مدل

۱-۱- صفات و ویژگی‌های الله	۱- الله
۱-۲- نقش الله در رهبری حضرت نوح(ع)	
۲-۱- ویژگی‌های حضرت نوح(ع)	سوم- تحلیل ارکان ۲- رهبر(نوح) و روابط مدل
۲-۲- حضرت نوح(ع)، رهبری دلسوز و مهربان برای قوم بود	
۲-۳- رهبری نوح(ع) را کاری عبث و بیهوده نمی‌دانیم.	
۲-۴- رهبری حضرت نوح(ع) مبتنی بر مردم دوستی و عدم درخواست اجر و مزد از افراد بود.	
۲-۵- حضرت نوح(ع) برای هدایت قوم از هیچ تلاشی - وعده و وعید و استدلال منطقی - فروگذار نکرد.	
۲-۶- رهبری حضرت نوح(ع) و ایجاد تحول	
۳-۱- ویژگی‌های قوم	۳- قوم
۳-۲- بررسی عامل انحطاط قوم	
۳-۳- برخورد ملأ در برابر دعوت حضرت نوح(ع)	

گسترش مرحله دعوت قوم در فرایند رهبری

